

Aan de voorzitter van de gemeenteraad
Aan de algemeen directeur

Betreft:

Toevoeging agendapunt gemeenteraad d.d. 2025-11-17
Fietsbibliotheek in Ranst

Geachte voorzitter,
Geachte algemeen directeur,

Vandaag willen we het gemeentebestuur de aandacht vestigen op de opportuniteit om in onze gemeente een fietsbibliotheek te starten.

Fietsbibliotheeken geven samen met de vrijwilligers kinderen tot en met 12 jaar de kans om een tweedehandsfiets op maat te ontlennen.

Met een goedkoop abonnement van 20-40 euro per jaar en een kleine waarborg mag je één jaar lang een kinderfiets gebruiken.

Bovendien kan je tijdens dat jaar je fiets inruilen voor een groter exemplaar of een ander model kiezen uit het aanbod.

Bij iedere wisselbeurt worden de fietsen nagekeken en indien nodig hersteld. Zo hebben kinderen altijd toegang tot een kwalitatieve kinderfiets op maat.

Waarom vinden we dit een goed voorstel?

- Het kind beschikt altijd over **een geschikte, kwaliteitsvolle fiets**. Al te vaak zien we kinderen op een te kleine of te grote fiets rijden en dat is gevaarlijk. Directies en leerkrachten van basisscholen zien vaak kinderen met een fiets op school die niet in orde is.
- Het is een sociaal initiatief, want fietsen wordt **voor iedereen toegankelijk**, ook voor de kinderen waar de ouders het financieel minder breed hebben. Voordat een kind naar de middelbare school gaat, gebruikt het ongeveer 2 à 3 fietsen, dit is een grote hap uit het gezinsbudget, zeker voor mensen in armoede. Dit project kan deze investering wegnemen en toch zorgen dat kinderen een fiets hebben, want hoe meer kinderen fietsen hoe meer kans dat ze dit ook doen als ze ouder zijn.
- Het is **kostenefficiënt** voor iedereen, omdat niet telkens een nieuwe fiets gekocht moet worden.
- Het is een **duurzaam initiatief**. Bestaande fietsen krijgen een nieuw leven en worden niet weggegooid, wat de afvalberg verkleint.
- Het is een **maatschappelijk betrokken project**, want fietsbibliotheeken draaien op vrijwilligers die de fietsen opknappen en onderhouden. Dat zorgt voor verbinding tussen de vrijwilligers.
- Het is **ruimtebesparend**, want ouders hoeven niet meer meerdere fietsen te stallen.
- Het **stimuleert fietsen**, want er is steeds een kwalitatieve fiets op maat voor het kind.

In Vlaanderen zijn er momenteel zo'n 155 uitleenpunten. In onze provincie zijn dat er zo'n 38. Het aantal uitleenpunten is sterk gestegen, alsook het aantal leden en uitgeleende fietsen. Het aantal uitgeleende fietsen verdubbelde in alle provincies in de periode 2022-2024. Het is dus formule die aanslaat bij de bevolking.

Een fietsbibliotheek kan in onze gemeente een grote meerwaarde zijn. Dit om fietsen nog toegankelijker en inclusiever te maken.

Onze vragen:

1. Is ons gemeentebestuur bereid om dit voorstel te steunen?
2. Kan bij een opstart het kansentarief voorzien worden voor inwoners met een verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds of een attest van het OCMW?

Kurt De Belder

Dossier Fietsen in Vlaanderen

Fietsbibliotheken in Vlaanderen boomen: aantal uitgeleende kinderfietsen in 2 jaar tijd bijna verdubbeld

De fietsbibliotheken in ons land zijn aan een enorme opmars bezig. Vlaanderen telt op dit moment 155 uitleenpunten voor kinderfietsen en dat aantal groeit nog altijd. In 2 jaar tijd is ook het aantal fietsen dat uitgeleend wordt, bijna verdubbeld. "Het is een ideaal systeem voor ouders met jonge kinderen", zegt Lieven D'hont van Op Wielekes.

Soetkin Desloovere

© do 18 sep. 06u37

Het concept van een fietsbibliotheek is simpel: je betaalt jaarlijks lidgeld en eventueel ook een waarborg, en in ruil mag je een kinderfiets lenen. Zodra je kind te groot is geworden voor de fiets, breng je de oude terug en wissel je die in voor een groter exemplaar. Dat kan tot de leeftijd van 12 jaar.

In ons land zijn er 2 grote aanbieders van fietsbibliotheken. Op Wielekes heeft een 30-tal uitleenpunten en is vooral actief in Oost-Vlaanderen. Fietsbieb, een initiatief van beweging.net is de grootste, en is in meer dan 100 steden en gemeenten in Vlaanderen en Brussel actief. Daarnaast zijn er ook nog enkele lokale initiatieven.

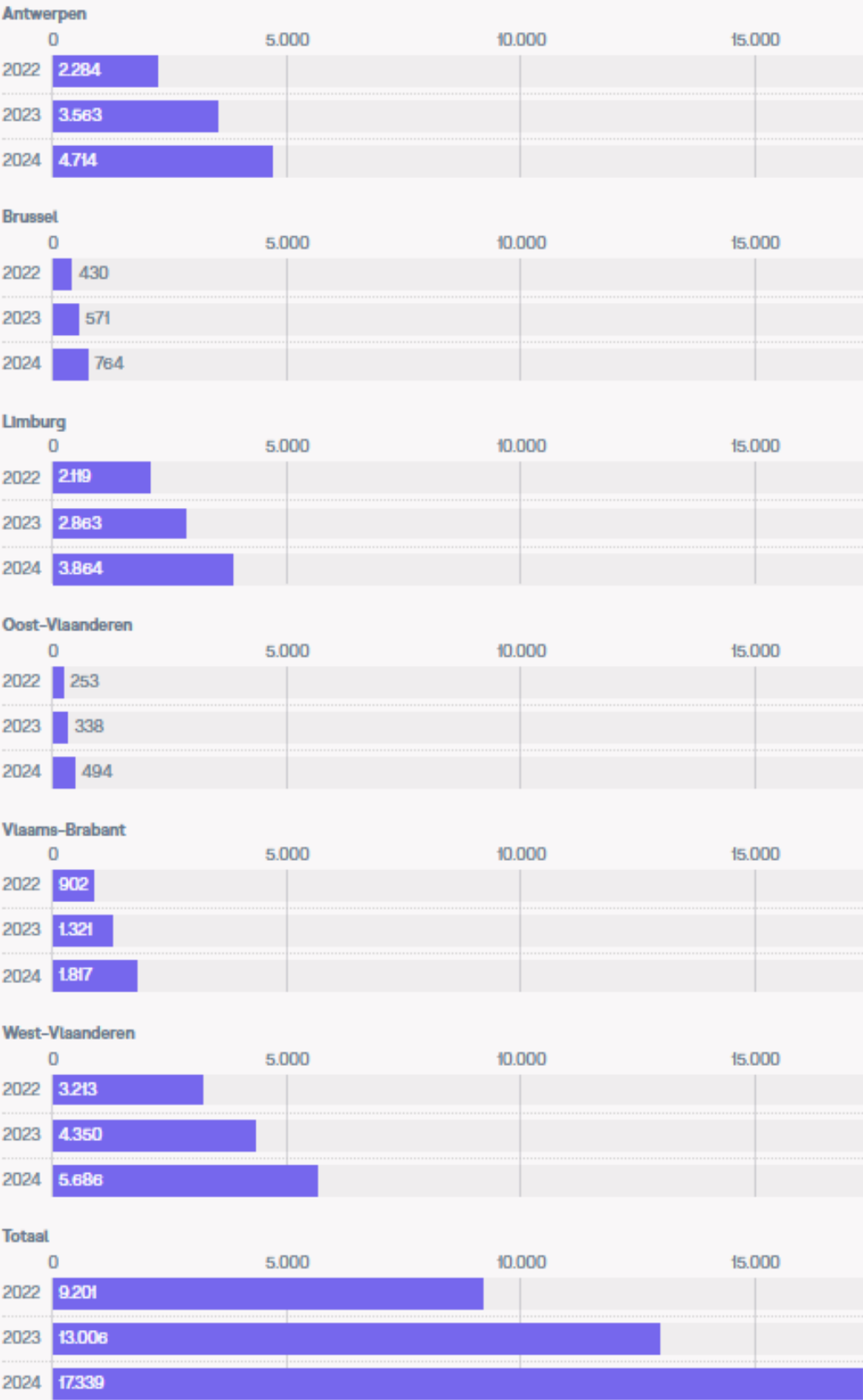
Verdubbeling aantal uitgeleende fietsen

Als we kijken naar het succes van de verschillende fietsbibliotheken, zien we dat er niet alleen heel wat uitleenpunten zijn bijgekomen, maar dat logischerwijs ook het aantal leden de voorbije jaren enorm is toegenomen.

Bij Fietsbieb werden er in 2022 verspreid over alle 89 vestigingen 9.201 fietsen uitgeleend. In 2024 waren dat er al 17.339, verspreid over 111 fietsbibliotheken.

Evolutie aantal uitgeleende fietsen (Fietsbleb)

■ uitgeleend

In de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant gaat het op die 2 jaar zelfs om een verdubbeling van het aantal uitgeleende fietsen.

Maar de koploper – toch wat Fietsbieb betreft – is West-Vlaanderen. Daar werden vorig jaar ruim 5.500 fietsen geleend. Belangrijk daarbij te vermelden is dat West-Vlaanderen met 33 vestigingen het meeste aantal vestigingen van Fietsbieb heeft en dat Op Wielekes er niet actief is.

Qua ledenaantal doet ook Limburg het erg goed in de cijfers van Fietsbieb, maar op vlak van aantal fietsbibliotheken – 15 – loopt het minder vlot. "In aantal leden hebben we hier de grootste Fietsbiebs van Vlaanderen", duidt Bart Bynens, coördinator van Fietsbieb in Limburg. "Dat komt omdat er in Limburg minder fietsbibliotheken zijn, waardoor ook mensen vanuit buurgemeenten in onze depots terechtkomen."

“ In Limburg zien we bij de gemeenten nog een afwachtende houding

Bart Bynens, coördinator Fietsbieb in Limburg

Meestal zijn het intussen de gemeenten zelf die naar de mensen van Fietsbieb stappen met de vraag om er een vestiging te openen, in Limburg is dat anders. "Hier zien we een meer afwachtende houding", gaat Bynens verder. "Veel gemeentebesturen hier denken dat zo'n fietsbibliotheek vooral bedoeld is voor mensen die geen nieuwe fiets kunnen betalen."

"Maar voor ons is het een veel groter verhaal. Het gaat ook om mobiliteit, leefbaarheid in het centrum, het hergebruik van materialen. Allemaal zaken waarmee een gemeente zou kunnen uitpakken."

Oost-Vlaanderen hinkt in de cijfers van Fietsbieb ver achterop, maar dat komt doordat er in die provincie maar 9 depots van Fietsbieb zijn, tegenover 18 van Op Wielekes.

Zelfde trend bij Op Wielekes

Bij Op Wielekes, de andere grote aanbieder van fietsbibliotheken, zien ze dezelfde trend. In de depots in Gent hadden ze in 2022 nog 262 leden, in 2024 waren het er 409, dit jaar zitten ze al aan 549 leden. En ook in de andere vestigingen van Op Wielekes in Vlaanderen zien ze een verdubbeling van het aantal nieuwe lidmaatschappen tussen 2022 en 2024.

Lieven D'hont ziet een logische verklaring voor het succes. "Het is een erg makkelijk systeem voor jonge ouders die het al erg druk hebben. Een tweedehands fiets zoeken, neemt wel wat tijd in beslag. Je moet er naartoe, de fiets testen, al dan niet kopen, en als je kind te groot is, moet je de fiets weer wegdoen.

Bij ons kan je als ouder van 3 kinderen langskomen en op 15 minuten sta je weer buiten met 3 fietsen. Ons tarief is vaak ook interessanter dan een tweedehandsfiets aan te kopen."

Zelfde trend bij Op Wielekes

Bij Op Wielekes, de andere grote aanbieder van fietsbibliotheken, zien ze dezelfde trend. In de depots in Gent hadden ze in 2022 nog 262 leden, in 2024 waren het er 409, dit jaar zitten ze al aan 549 leden. En ook in de andere vestigingen van Op Wielekes in Vlaanderen zien ze een verdubbeling van het aantal nieuwe lidmaatschappen tussen 2022 en 2024.

Lieven D'hont ziet een logische verklaring voor het succes. "Het is een erg makkelijk systeem voor jonge ouders die het al erg druk hebben. Een tweedehands fiets zoeken, neemt wel wat tijd in beslag. Je moet er naartoe, de fiets testen, al dan niet kopen, en als je kind te groot is, moet je de fiets weer wegdoen.

Bij ons kan je als ouder van 3 kinderen langskomen en op 15 minuten sta je weer buiten met 3 fietsen. Ons tarief is vaak ook interessanter dan een tweedehandsfiets aan te kopen."

“ Voor de grote maten wordt het steeds moeilijker om fietsen te vinden, daarom bekijken we of we eventueel met ontwikkelaars kunnen samenwerken

Lieven Van Belle, Fietsbieb

"Het gaat nog altijd heel snel", vult Lieven Van Belle van Fietsbieb aan. "Voorlopig lukt het nog altijd om genoeg fietsen te vinden, maar voor de grote maten is het wel moeilijker. Daarom zijn we aan het bekijken of we eventueel met ontwikkelaars kunnen samenwerken."

"Dat zij bijvoorbeeld fietsen met herbruikbare materialen kunnen maken voor ons of dat we fietsen kunnen overnemen die door hen, door een klein foutje, niet meer verkocht kunnen worden."

Steeds meer mensen maken gebruik van het deelsysteem voor kinderfietsen.

Dossier Fietzen in Vlaanderen

Hoe een idee in een Gentse zolder uitgroeide tot 150 fietsbibliotheken en buitenlandse interesse

Een idee dat 12 jaar geleden op een zolder in Gent ontstond, krijgt intussen al interesse uit het buitenland: de fietsbibliotheek. Het uitleensysteem voor kinderfietsen is in Vlaanderen aan een enorme opmars bezig. Daarnaast is het op veel plaatsen ook uitgegroeid tot een groter sociaal project waar ook andere deelsystemen bij betrokken worden.

Soetkin Desloovere

© do 18 sep. 06u38

Het idee voor een fietsbibliotheek ontstond 12 jaar geleden in Gent. Oprichter Lieven D'hont startte in een loods in deelgemeente Ledeberg met het uitlenen van kinderfietsen.

"Ik stelde vast dat de fietsen die wij als kind hadden, nog op de zolder van mijn ouders stonden", vertelt D'hont. "Ik vond het niet logisch dat die fietsen een hele generatie moesten wachten om opnieuw gebruikt te worden. Zo zijn we op het idee van een deelsysteem gekomen."

"Met vrienden begonnen we op vrijdagavond aan wat fietsen te sleutelen, en uiteindelijk is in 2013 het eerste depot van Op Wielekes in Ledeberg geopend."

20 tot 45 euro per jaar

12 jaar later telt Vlaanderen al ruim 150 fietsbibliotheken. Op Wielekes telt intussen een 30-tal uitleenpunten, de grootste speler is Fietsbieb, een initiatief van Beweging.net. Daarnaast zijn er ook nog enkele lokale initiatieven zoals Velokadee in Leuven, tVelootje in Kortrijk en Minivelo in Roeselare.

Het systeem is overal min of meer hetzelfde: gebruikers betalen jaarlijks lidgeld – meestal varieert dat tussen de 20 en 45 euro per jaar – en eventueel nog een borgsom. Daarvoor mogen ze een kinderfiets kiezen, die ze dan opnieuw mogen inruilen voor een andere fiets als het kind gegroeid is.

Als ze gegroeid zijn, kunnen kinderen hun fietsen inruilen voor een groter exemplaar.

1.000 vrijwilligers

De depots zijn meestal eigendom van de gemeente, maar het zijn vrijwilligers die de fietsen onderhouden en de depots enkele keren per maand openhouden om leden te ontvangen. "Bij Fietsbieb zijn zo'n 1.000 vrijwilligers actief", zegt Lieven Van Belle van Fietsbieb.

"Meestal is het moeilijk om vrijwilligers te vinden, maar dit project is duidelijk en afgebakend. Je weet dat je bijvoorbeeld 1 keer per week aan de fietsen komt sleutelen, of 1 keer per maand het onthaal doet. Dat zorgt ervoor dat er ook nog altijd vrijwilligers bij komen."

Meer dan een uitleensysteem

Intussen doen de fietsbibliotheken veel meer dan enkel het uitlenen van fietsen. Op Wielekes in Deinze organiseert bijvoorbeeld op geregelde basis fietslessen voor kleuters. En in de Fietsbieb in Ham worden jaarlijks kotfietsen verkocht voor studenten.

"Met Op Wielekes in Gent zijn we intussen ook in enkele scholen actief", zegt Lieven D'hont (Op Wielekes). "Daar stellen we fietsen ter beschikking voor schooluitstappen, maar houden de vrijwilligers samen met enkele ouders de fietsbib open, zodat er na de schooluren ook gemakkelijk fietsen geruild kunnen worden."

Vaak zijn er ook andere sociale projecten aan gekoppeld. In Mechelen ligt de Fietsbieb naast een Klusbieb, waar geklust kan worden. Beide liggen ook in een oud kraakpand, op die manier wil de stad Mechelen een invulling geven aan een gebouw waar anders krakers in zouden trekken.

Interesse uit het buitenland

Het systeem van fietsbibliotheken wordt zelfs al gekopieerd in het buitenland. "Onlangs zijn de mensen van het Nederlandse Breda en Rozendaal hier langsgekomen", zegt Peter Mees, coördinator van Fietsbieb in Antwerpen.

"Ze kwamen eens kijken hoe we alles organiseren. Hoewel Nederland een sterke fietscultuur heeft, hebben ze nog geen fietsbibliotheken zoals bij ons. Er is sterke interesse om het systeem ook daar uit te rollen. Het enige probleem is dat ze daar niet zo makkelijk vrijwilligers vinden als wij hier in Vlaanderen, en laten die nu net de drijvende kracht van de fietsbibliotheken zijn."

De vrijwilligers zorgen ervoor dat fietsbibliotheken kunnen bestaan.